

roční mzda přednosta brněnské nemocnice činila 300 zlatých společně s bezplatným otopem k nemocničnímu bytu. Veškerý majetek rodiny – vybavení domácnosti, byl věnem manželky.

Moravia, Brünn 1847, No 16, Samstag den 6. Februar

Zprávu o prvním použití éteru k amputaci paže nádenice Anny Dlouhé doktorem Augustinem Göttingerem v Brně přinesla čtenářům brněnská Moravia v rozšířeném sobotním vydání ze dne 6. února 1847 ve stati „*Das Einathmen des Schwefel-Aethers bei chirurgischen Operationen*“ – „*Vdechování sirného etheru u chirurgických operací*“. „Operace proběhla v čase kratším tří minut...“, když chirurgova zručnost byla spolu s až virtuózní rychlostí operování zásadním faktorem úspěšného přežití jakéhokoliv tehdejšího operačního výkonu. Pacientka „...byla po zákroku veselá myslí a prohlásila, že necítila vůbec nic“. U historické brněnské anestezie byli dále přítomni „...ředitel

ústavu Dr. Anton Krocak, první městský fyzik Dr. Anton Klehs a další jiní lékaři“. Zajímavostí je užití dnes zlidovělého odborného termínu „die Narkosis“ a označení „předního severoamerického geologa Dr. Jacksona“, bytného a přítele zubaře Williama T. G. Mortona za objevitele metody „vdechování par sirného etheru k bezbolestným chirurgickým operacím“.

Epilog

Přesně dva roky po podání první éterové inhalační anestezie, na počátku února 1849, se doktor Augustin Göttinger nakazil při ošetřování tyfových pacientů. Zemřel náhle 6. února 1849 v Brně [8]. Vdova Aloisie pak sama vychovala syny Augusta (nar. 19. prosince 1844) a Aloise (nar. 16. prosince 1846). I přes předčasný úmrtí manžela a nenahraditelnou ztrátu živitele rodiny umožnila oběma dětem studia medicíny ve Vídni, a tím tak pokračování otcem započaté lékařské profesní cesty.

PROHLÁŠENÍ AUTORŮ: Prohlášení o použití AI: Autor prohlašuje, že při psaní tohoto odborného článku nepoužil žádnou formu umělé inteligence. Všechny informace a analýzy jsou výsledkem jeho vlastního výzkumu, zkušeností a úsudku a důrazem na relevantní literaturu, primární zdroje a konzultace s odborníky v oboru. **Prohlášení o původnosti:** Práce je původní a nebyla publikována ani není zasílána k recentnímu řízení do jiného média. **Střet zájmů:** Autor prohlašuje, že nemá střet zájmů v souvislosti s tématem práce. **Financování:** Žádné. **Podíl autorů:** Autor. **Poděkování:** Poděkování autora paní PhDr. Miroslavě Menšíkové, historičce z Brna. **Projednání etickou komisí:** Nebylo.

LITERATURA

1. Das Einathmen des Schwefel-Aethers bei chirurgischen Operationen. Brno: Moravia; 1847; č. 16, 6. 2. 1847. Archiv Státní vědecké knihovny v Olomouci.
2. Pokorný J, Bohuš O, et al. Anesteziologie a resuscitace v České a Slovenské republice na cestě k oborové samostatnosti. Vydání 1. Praha: Pražská vydavatelská společnost; 1996: s. 11–14. ISBN 80-85369-36-2.
3. Vetešík J. Počátky etherové anestézie na Moravě v únoru 1847. Anesteziologie a intenzivní medicína. 2007;18(4):244–246. ISSN 1214-2158.
4. Matriční záznam narození Augustina Göttingera. Zemský archiv v Opavě, Matrika narozených obce Radíkov 1784–1844, fond Sběrka matrik Severomoravského kraje 1571–1949. Inv. č. 6744, sign. L IV 33.
5. Göttinger A. Dissertatio medico – practica De emphraxi hypochondriorum. Vídeň; 1834. Národní lékařská knihovna Praha. Sign. D 88, č. MED 00155773.
6. Menšíková M. Internetová encyklopedie dějin Brna, Med.et Chir. Dr. Augustin Göttinger. Brno; 2024. https://encyklopedie.brna.cz/home-mmb/?acc=profil_osobnosti&load=15768.
7. Vymáhání částky 348 zlatých a 30 krejcarů. Archiv města Brna, fond Stará spisovna – In publicis sine signo (1657)1784–1789(1900). Zn. A1/12, inv. č. 54.
8. Matriční záznam úmrtí Augustina Göttingera. Moravský zemský archiv v Brně, Matrika zemřelých, Brno-Staré Brno u Nanebevzetí Panny Marie 1837–1882, fond Sběrka matrik 1579-1949 (1951). Zn. E 67, sign. 17186.